

PARLAMENTUL EUROPEAN

2004

2009

Comisia pentru pescuit

2008/2222(INI)

10.11.2008

PROIECT DE RAPORT

referitor la cercetarea aplicată în domeniul politicii comune a pescuitului
(2008/2222(INI))

Comisia pentru pescuit

Raportoare: Rosa Miguélez Ramos

PR_INI

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	8

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la cercetarea aplicată în domeniul politicii comune a pescuitului (2008/2222(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 2371/2002 al Consiliului din 20 decembrie 2002 privind conservarea și exploatarea durabilă a resurselor piscicole în conformitate cu politica comună a pescuitului¹,
- având în vedere Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind al șaptelea program-cadru al Comunității Europene pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (2007-2013)²,
- având în vedere Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul European Economic și Social și Comitetul Regiunilor intitulată „O strategie europeană de cercetare marină și maritimă. Un cadru coerent al Spațiului European de Cercetare în sprijinul utilizării sustenabile a oceanelor și mărilor (COM(2008)0534) („strategia pentru cercetare marină și maritimă”),
- având în vedere Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European intitulată „O strategie pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii europene” (COM(2002)0511),
- având în vedere Rezoluția sa din 15 iunie 2006 referitoare la propunerea de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind al șaptelea Program-cadru al Comunității Europene pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative³,
- având în vedere Rezoluția sa din 20 mai 2008 referitoare la o politică maritimă integrată pentru Uniunea Europeană⁴,
- având în vedere Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin (Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin”)⁵,
- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 199/2008 al Consiliului din 25 februarie 2008 privind instituirea unui cadru comunitar pentru colectarea, gestionarea și utilizarea datelor din sectorul pescuitului și sprijinirea consultanței științifice cu privire la politica comună în domeniul pescuitului⁶,
- având în vedere directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea

¹ JO L 358, 31.12.2002, p. 59.

² JO L 412, 30.12.2006, p. 1.

³ JO C 300 E, 9.12.2006, p. 400.

⁴ JO C 180 E, 17.7.2008, p. 27.

⁵ JO L 164, 25.6.2008, p. 19.

⁶ JO L 60, 5.3.2008, p. 1.

habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică¹,

- având în vedere raportul reuniunii mondiale la nivel înalt de la Johannesburg (Africa de Sud) din 26 august - 4 septembrie 2002² privind dezvoltarea durabilă,
 - având în vedere declarația de la Aberdeen, adoptată la 22 iunie 2007 în cadrul conferinței EurOCEAN de organizațiile europene pentru cercetarea marină și maritimă, de rețelele de oameni de știință și de numeroși oameni de știință din întreaga Europă,
 - având în vedere articolul 45 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru pescuit (A6-0000/2008),
- A. întrucât Comisia a încercat să stimuleze cercetarea europeană în materie de pescuit și acvacultură începând cu cel de-al patrulea program-cadru, astfel încât să sprijine politica comună a pescuitului (PCP);
- B. întrucât în cadrul celui de-al șaptelea program-cadru toate cercetările în materie de pescuit și acvacultură sunt cuprinse în contextul mai larg al cercetărilor în domeniul agriculturii (tema 2), iar științele marine și gestionarea zonelor de coastă le revin științelor mediului;
- C. întrucât atât Codul de conduită pentru un pescuit responsabil al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), cât și Acordul pentru punerea în aplicare a dispozițiilor Convenției Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării referitoare la conservarea și gestionarea populațiilor transzonale de pești (pești care se găsesc atât în zonele economice exclusive, cât și în afara acestora) și a stocurilor de pești mari migratori subliniază necesitatea dezvoltării cercetării și colectării de date, în vederea îmbunătățirii cunoștințelor științifice din acest sector,
- D. întrucât PCP este una dintre politicile comunitare care depind în cea mai mare măsură de cercetarea științifică, iar credibilitatea măsurilor adoptate în cadrul acestei politici se datorează avizelor științifice de înaltă calitate;
- E. întrucât PCP se ghidează după principii de bună guvernare care impun ca procesul decizional să se bazeze pe avize științifice serioase și să producă rezultate în timp util;
- F. întrucât deși strategia pentru cercetarea marină și maritimă recunoaște importanța continuării eforturilor în diversele discipline ale cercetării marine și maritime aceasta se concentrează mai degrabă asupra îmbunătățirii interacțiunii dintre cercetarea marină și cea maritimă decât asupra sectoarelor de cercetare deja consacrate;
- G. întrucât revizuirea viitoare a PCP, care favorizează o gestionare regională, bazată pe ecosisteme, necesită o bază solidă de cunoștințe științifice;

¹ JO L 206, 22.7.1992, p. 7.

² <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N02/636/94/PDF/N0263694.pdf?OpenElement>

1. este convins că, în cadrul politicilor din domeniul cercetării, trebuie să se acorde mai multă atenție problemelor specifice pescuitului și acvaculturii, având în vedere importanța economică, socială și politică a acestui sector pentru Uniune;
2. salută recentele eforturi întreprinse de Comisie prin intermediul strategiei sale de cercetare marină și maritimă pentru mobilizarea mijloacelor pentru o mai bună integrare a cercetărilor în domeniul marin și a celor în domeniul maritim;
3. reamintește Comisiei că, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2371/2002, aceasta are obligația legală de a face propunerile în materie de PCP „pe baza unor recomandări științifice solide și a unei abordări preventive”;
4. își exprimă îngrijorarea cu privire la reorganizarea temelor celui de-al șaptelea program-cadru, ceea ce înseamnă că cercetările în ceea ce privește producția sunt separate de pescuit și de ecologia marină, în timp ce o reorientare netă a PCP spre o apropiere în materie de ecosisteme ar necesita contrariul, adică mai multă integrare;
5. deplânge că cel de-al șaptelea program-cadru nu consideră nici pescuitul, nici acvacultura ca fiind axe specifice și că acesta se referă numai la tema 2, „Alimentație, agricultură și biotehnologie”, care ar putea, dar numai în sensul larg, să includă cercetările în domeniul pescuitului; constată că acest lucru este valabil și pentru tema 6, „Mediu (inclusiv schimbări climatice)”;
6. invită Comisia să revizuiască cel de-al șaptelea program-cadru când se efectuează evaluarea intermediară, prevăzută pentru 2010, ținând seama de prezenta rezoluție și acordând o atenție sporită problemelor specifice pescuitului și acvaculturii;
7. își exprimă convingerea că atât factorii de decizie politici, cât și operatorii din sectorul pescuitului au foarte mare nevoie de activități de cercetare mai practice și că, având în vedere durata celui de-al șaptelea program-cadru, este imperios necesară includerea unor obiective de realizat;
8. consideră că absența unor axe specifice pescuitului și acvaculturii în cel de-al șaptelea program-cadru nu generează elaborarea unui număr suficient de proiecte de cercetare în aceste domenii și dăunează, prin urmare, interesului și relevanței proiectelor selecționate;
9. subliniază că, pentru a asigura punerea în aplicare eficace a PCP, este necesară implementarea unor programe specifice în domeniul cercetării aplicate și asigurarea finanțării acestora prin intermediul alocării unor resurse bugetare adecvate; consideră că, în acest scop, este indispensabilă includerea unei scale de alocare în cel de-al șaptelea program-cadru;
10. solicită Comisiei ca finanțarea activităților de cercetare aplicată în domeniul PCP în cadrul celui de-al șaptelea program-cadru să fie utilizată pentru promovarea sinergiilor între eforturile de cercetare ale statelor membre și pentru a atinge masa critică necesară pentru a face față provocărilor majore ale cercetării marine multitematice;
11. recomandă ca, în domeniul cercetărilor științifice marine, să le fie acordată prioritate atât

activităților de cercetare care vizează familiarizarea cu starea resurselor piscicole, cât și, în aceeași măsură, aspectelor comerciale, economice și sociale care afectează gestionarea pescuitului, întrucât toate aceste aspecte prezintă un interes esențial;

12. consideră că, în special în domeniile agriculturii și acvaculturii, este necesar să se acorde prioritate cercetării aplicate, al cărei obiectiv fundamental ar trebui să fie îmbunătățirea datelor științifice care stau la baza legislației și a gestionării pescuitului, mai ales în ceea ce privește planurile de reîntregire a speciilor amenințate de riscuri biologice;
13. constată existența unui conflict de interese clar între pescari și oamenii de știință pe termen scurt, în timp ce obiectivele lor pe termen lung se pare că sunt mai compatibile;
14. invită Comisia și statele membre să scoată în evidență și să comunice mai eficient pescarilor că este în interesul lor să țină seama de beneficiile pe plan economic la care se pot aștepta pe termen mediu sau lung în momentul evaluării pierderilor economice la care se așteaptă pe termen scurt;
15. subliniază problema îngrijorătoare a deficitului de oameni de știință tineri în cadrul cercetării aplicate în domeniul pescuitului, din cauza lipsei de atractivitate a acestei cariere în comparație cu cercetarea fundamentală și alte discipline științifice;
16. subliniază necesitatea reluării unor cursuri universitare interesante și de valoare, care să aibă ca rezultat cariere profitabile din punct de vedere salarial în această ramură a științei;
17. își exprimă sprijinul pentru o politică educativă care să motiveze mai mult oamenii de știință tineri care urmează să se implice în cercetarea aplicată în domeniul piscicol, în defavoarea cercetării fundamentale;
18. îndeamnă Comisia să încurajeze crearea unei rețele europene stabile, bazate pe infrastructurile fizice existente în statele membre și destinate observării și colectării de date în domeniul marin, care ar facilita schimbul de informații între operatorii din cadrul sectorului și organismele de cercetare europeană și care ar menține Uniunea într-o poziție de excelență;
19. reamintește necesitatea omogenizării diferitelor modele de cercetare aplicată existente în statele membre pentru a obține rezultate care pot fi comparate mai ușor și pentru a facilita agregarea datelor;
20. invită Comisia să încurajeze comunitatea științifică să elaboreze mai multe norme de metodologie comună în domeniul cercetărilor piscicole și să sporească cooperarea între institutele naționale de cercetare;
21. invită Comisia să strângă informații specifice cu privire la modul în care se desfășoară dialogul între oamenii de știință și pescari în momentul de față în diferitele state membre și să inventarieze cele mai bune practici;
22. subliniază faptul că comisiile consultative regionale joacă un rol important în contextul cercetării aplicate și solicită, prin urmare, ca oamenii de știință să poată face parte pe

deplin din aceste organisme;

23. invită Comisia și statele membre să pună la dispoziție mijloacele din bugetul UE destinate colectării de date în sectorul pescuitului, în special cele din linia bugetară 11 07 02: „Sprijin pentru gestionarea resurselor halieutice (îmbunătățirea consilierii științifice)”;
24. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre.

EXPUNERE DE MOTIVE

„Unde nu se aplică nicio știință, nu poate exista știință aplicată”
Bernardo Houssay, laureat la premiului Nobel pentru medicină (1947)

Practic, jumătate din populația comunitară locuiește în apropierea celor două oceane și a celor patru mări aflate sub jurisdicție europeană. Aceste mări și oceane, surse de viață, joacă un rol important în atenuarea schimbărilor climatice. Întrucât acestea sunt niște sisteme complexe și dificil de înțeles, administrarea lor corectă reprezintă una dintre cele mai mari provocări cu care ne confruntăm.

Întreținerea ecosistemelor simultan cu exploatarea durabilă a resurselor, evitarea și ținerea sub control a diferitelor activități umane asupra mediului marin, îmbunătățirea nivelului de cunoștințe, dezvoltarea tehnologică și inovarea sunt provocări viitoare imposibil de abordat fără participarea comunității științifice europene.

În ceea ce privește *stocurile de pește*, Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) estima în 2004 că peste 70% erau epuizate, supraexploatate sau în curs de recuperare. Sunt și alți factori, în afară de pescuitul excesiv, care afectează resursele, printre care schimbările climatice sau activitățile umane și de aceea este esențial să dispunem de date fiabile și complete.

Zonele de coastă, la rândul lor, sunt expuse la riscuri generate de situația lor geografică deosebită, cum ar fi catastrofele naturale sau accidente urmate de poluarea maritimă gravă. În acest context, supravegherea apelor comunitare implică mobilizarea tuturor resurselor existente, inclusiv activitățile de cercetare.

Ecosistemele marine, cele deosebit de vulnerabile, au nevoie de o atenție deosebită, în special prin prisma faptului că în viitor abordarea ecosistemică va fi vitală în momentul luării unor decizii. Este nevoie ca zonele marine protejate, la rândul lor, să fie definite în mod clar prin intermediul unei abordări integrate, care să aibă la bază criteriile științifice solide, capabile să le protejeze de alte activități, diferite de pescuit, cum ar fi turismul, extracțiunile petroliere sau activitățile militare.

Cercetările în domeniul marin ca axă a administrării mărilor și oceanelor

Implementarea unei politici comune a pescuitului nu poate fi disociată de o evaluare eficientă la nivel european. Este responsabilitatea comunității să profite de punctele tari ale investigației și inovației pentru a proteja în mod activ mările și oceanele, prin stabilirea unei gestiuni integrate a pescuitului, bazate pe dezvoltarea științifică și tehnologică de înaltă calitate.

Cercetările în domeniul pescuitului este, de asemenea, esențială în momentul elaborării recomandărilor și al consilierii științifice a legislatorilor. Instrumentul cel mai important pe care se bazează pescuitul și PCP necesită, pentru o mai mare eficiență, investiții sporite în știința și cercetarea în domeniul marin.

În ultimii 15 ani Comisia a pus la dispoziția comunității științifice importante resurse materiale, al cărui scop era sprijinirea deciziilor în materie de gestiune a pescuitului. Cercetătorii europeni au ținut seama atât de considerentele biologice, cât și de comportamentul echipamentelor de pescuit, de impactul biologic al capturilor asupra pescuitului, precum și de consecințele socio-economice ale deciziilor care urmează a fi adoptate. Cu toate acestea, atât evoluția PCP, cât și a altor politici conexe, a suscitat noi nevoi în materie de cercetare.

Necesitatea unor cercetări responsabile și de calitate în domeniul pescuitului

Deși există anumite controverse în ceea ce privește cercetarea fundamentală și cercetarea aplicată, cu siguranță orice tip de cercetare trebuie să aibă ca rezultat cunoștințe care „pot sau trebuie să fie aplicate”. Înșiși cercetătorii afirmă că procedurile cele mai utile sunt rezultatul cercetării fundamentale, prin urmare cele două tipuri de cercetare nu ar trebui luate separat. Pentru a soluționa problemele reale și actuale trebuie exploatate toate mijloacele disponibile, indiferent de „stilul” acestora.

Un mediu marin sănătos este indispensabil pentru ca potențialul oceanelor să se materializeze: menținerea resurselor este esențială pentru îmbunătățirea competitivității pe termen lung. Strategia tematică pentru mediul marin necesită o actualizare rapidă, bazată pe o abordare ecosistemică. Orice proces de decizie va trebui să integreze dimensiunea medioambientală și să reflecte interesele tuturor activităților care au un impact asupra mediului.

Angajamentele asumate de UE în cadrul întâlnirii la nivel înalt de la Johannesburg nu pot fi realizate decât prin intermediul cercetărilor marine responsabile și de calitate: colectarea și evaluarea datelor științifice este esențială în cadrul abordării ecosistemice pentru stabilirea zonelor marine protejate, pentru garantarea unei exploatare durabile și benefice a resurselor, precum și pentru a putea reacționa la provocările generate de fenomenele naturale sau catastrofele cauzate de activitățile umane. Nivelul randamentului maxim durabil (RMD) necesită informații exacte și constante.

Colectarea, stocarea, transferul/schimbul de, procesarea și analizarea unei cantități mari de informații și date sunt procese fundamentale pentru asigurarea unui echilibru între cerințele sociale și considerentele naturale. Durabilitatea resurselor se obține, de asemenea, ca urmare a unei colaborări bune între industria pescuitului, oceanografie, cercetarea în domeniul pescuitului, ecologia marină, cercetarea în domeniul socio-economic, institutele de cercetare marină și asociațiile de acest gen.

Cercetarea viitoare în domeniul pescuitului va trebui să țină seama de aspectele legate de habitate (reducerea impactului asupra fundului mării, localizarea zonelor biologice sensibile), de capturarea întâmplătoare a speciilor vulnerabile (păsări, broaște țestoase sau mamifere marine), de îmbunătățirea modului de selecție a speciilor țintă (evitarea situațiilor în care capturile sunt aruncate peste bord și a capturilor nedorite), precum și de integrarea, din punct de vedere ecosistemic, a studiilor privind stocurile și a celor în domeniul oceanografiei, biochimiei și biodiversității.

Necesitatea de a lucra în cadrul unei rețele

Îmbunătățirea datelor științifice privitoare la pescuit reprezintă un obiectiv urgent. Europa beneficiază de echipele de cercetare și de cunoștințele necesare pentru exploatarea durabilă a resurselor marine. Dar cercetarea în domeniul marin necesită, în plus față de centrele de colectare de date și rețelele de observare, o gamă largă de infrastructuri scumpe și specializate, care absorb o mare parte din investiții: prin urmare, utilizarea acestor infrastructuri în comun înseamnă optimizarea beneficiilor pe care le aduce.

O rețea europeană stabilă, bazată pe infrastructurile fizice existente în cadrul statelor membre și canalizate pe observarea și colectarea datelor privind mediul marin ar contribui la schimbul de informații între sectoarele europene și organele de cercetare și ar menține UE într-o poziție fruntașă.

Dezvoltarea și implementarea unei astfel de rețele ar contribui la promovarea înțelegerii și a dialogului între comunitatea științifică, legislatorii și consumatorii finali, inclusiv cei din industrie și comerț. Intensificarea cooperării între institutele naționale de cercetare ar contribui, pe deasupra, la omogenizarea diferitelor modele de cercetare aplicată existente în statele membre, astfel încât rezultatele obținute să poată fi comparate și agregarea datelor să fie mai ușoară.

Una dintre sarcinile acesteia ar fi coordonarea sarcinilor specifice și consilierea cu privire la aplicarea legislației comunitare. Crearea acesteia nu ar afecta participarea institutelor de cercetare în cadrul diferitelor agenții și organisme internaționale și ar fi extrem de benefică pentru dezvoltarea științelor marine europene.

Educarea și formarea

Există din ce în ce mai puțin personal calificat, absolut necesar în cazul activităților legate de mediul marin. În ceea ce privește cercetarea aplicată în domeniul pescuitului este deosebit de îngrijorătoare lipsa oamenilor de știință tineri, fenomen pe care experții îl atribuie lipsei de atractivitate a unei cariere în acest domeniu. S-a ajuns în situația extremă în care, în unele dintre statele membre, institutele specializate în cercetarea piscicolă au fost închise din cauza lipsei studenților.

Pentru a remedia această situație ar fi necesară elaborarea unor cursuri universitare interesante și de valoare, care să se materializeze apoi în cariere profesionale bine plătite. Este necesară o politică în domeniul educației care să motiveze tinerii cercetători să se orienteze spre cercetarea în domeniul resurselor piscicole.

În acest scop este nevoie de îmbunătățirea educației și a formărilor, a mobilității și a reorientării profesionale, precum și a condițiilor de muncă, în special în ceea ce privește activitățile de cercetare în materie de pescuit, dar și în cadrul altor sectoare conexe. Este, de asemenea, necesară îmbunătățirea vizibilității și a stimulentele destinate oamenilor de știință, ceea ce ar genera o îmbunătățire a științei marine în general și a cercetărilor în domeniul pescuitului în particular.

Necesitatea unei finanțări adecvate

Însă, deși fraza „*Nu banii sunt problema, ci resursele umane!*” reflectă foarte clar situația, nu

Înseamnă că cercetările în acest domeniu beneficiază de foarte multe resurse financiare. Aceste provocări necesită nu numai utilizarea adecvată a cunoștințelor științifice și tehnologice, ci și un sprijin financiar ferm din partea CE și a statelor membre. Până în momentul de față diferitele institute de cercetare primeau fonduri din două surse: din fondurile naționale, în schimbul furnizării informațiilor științifice guvernelor statelor membre și din fondurile comunitare, prin intermediul Directivei privind colectarea de date de bază și al participării lor în cadrul comisiilor științifice.

Cea de-a treia sursă de finanțare o reprezintă programul-cadru de cercetare. Cel de-al patrulea și cel de-al cincilea PC includ programe specifice dedicate pescuitului și acvaculturii (FAIR), deci sectorului cercetării marine aplicate, finanțate cu între 130 și 150 de milioane de euro. În cel de-al șaselea PC această sumă s-a redus la 60 de milioane de euro, însă politica în domeniul pescuitului figura în continuare ca una dintre priorități. Cel de-al șaptelea PC nu include nici pescuitul, nici acvacultura ca elemente de bază. S-ar putea interpreta, în sensul larg, că tema 2 „Alimentație, agricultură și biotehnologie” abordează și aceste domenii. Nici în cadrul temei 6 „Mediu (inclusiv schimbări climatice)” nu figurează cu claritate cercetarea resurselor marine și gestiunea integrată a zonelor de coastă.

În mod sigur cercetătorii se confruntă cu dificultăți atunci când prezintă proiecte în contextul celui de-al șaptelea program-cadru, în condițiile abordării diferite a cercetărilor, în special în domeniile acvaculturii, unde are un caracter eminent industrial sau în domeniile pescuitului și științelor marine, de factură pluridisciplinară și pe termen mai lung. Până acum, aceste două domenii au fost alimentate din aceleași credite, ceea ce justifică caracterul lor complementar, și erau coordonate de DG Pescuit, și nu de către DG Cercetare, cum se întâmplă în momentul actual.

Prin urmare, comunitatea științifică întâmpină dificultăți în a transmite preocupările și necesitățile sectorului funcționarilor responsabili de realizarea caietului de sarcini pentru licitații. DG Cercetare a hotărât, printre altele, să finanțeze în mod prioritar cercetarea fundamentală, în loc să se orienteze către cercetarea axată pe politicile publice, mai ales în vederea adăugării unei perspective științifice strategiei marine comunitare sau a studierii contribuției pescuitului la schimbările climatice.

În concluzie, obiectivul politicii maritime a Uniunii Europene vizând obținerea unui pescuit productiv într-un mediu marin curat impune accesul cercetătorilor din acest domeniu la mecanisme orizontale de finanțare în contextul celui de-al șaselea program-cadru.

Insistăm asupra necesității realizării, de urgență, a unei politici științifice orientate către resursele piscicole, căreia să îi corespundă un efort financiar important. Sprijinul Uniunii Europene pentru formarea și educația în domeniul marin ar permite integrarea diferitelor puncte de vedere sociale, economice, maritime și comerciale și îmbunătățirea percepției, în cadrul opiniei publice, cu privire la Politica comună în domeniul pescuitului și la nevoia menținerii sale.